נושא: תורה, מצוות ודרך ארץ

מצוות בלי גבול

ומצוות שנותנות "פירות"

משנה פאה, פרק א משנה א

מצגת לימוד והכנה לבגרות · כיתה י"ב

נוצר בבינה מלאכותית

בואי נחשוב רגע

יש דברים שאין להם "מקסימום"?

לימוד: כמה זמן ביום אפשר ללמוד תורה? יש גבול?

עזרה: כמה פעמים אפשר לעזור לחברה? מתי זה "מספיק"?

שכר: יש מצוות שנותנות שכר כבר עכשיו, וגם אחר כך?

תכף נגלה מה המשנה אומרת.

מילון מילים קשות

לפני שקוראות את המשנה, נכיר את המילים

שִׁעוּר

כמות קבועה, מידה מדויקת. "אין להם שיעור" = לא נקבע כמה.

פֵּאָה

חלק מהשדה, בסוף השדה, שמשאירים לעניים.

בִּכּוּרִים

הפירות הראשונים שמביאים לבית המקדש.

רֵאָיוֹן

עלייה לרגל: לְהֵירָאוֹת בבית המקדש בשלושת הרגלים.

גְּמִילוּת חֲסָדִים

עזרה ועשיית טוב לאחרים.

קֶרֶן / פֵּרוֹת

קרן = הכסף עצמו. פירות = הרווח שהכסף נותן.

המשנה

קראי לאט. כל צבע הוא חלק אחר במשנה

רשימה 1
אין להם שיעור

אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שִׁעוּר. הַפְּאָה, וְהַבִּכּוּרִים, וְהָרָאָיוֹן, וּגְמִילוּת חֲסָדִים, וְתַלְמוּד תּוֹרָה.

רשימה 2
פירות וקרן

אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶן בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לוֹ לָעוֹלָם הַבָּא. כִּבּוּד אָב וָאֵם, וּגְמִילוּת חֲסָדִים, וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם:

מקור: משנה פאה א, א, ספריא (מהדורת תורת אמת)

רשימה 1: חמשת הדברים שאין להם שיעור

שלושת הראשונים, עם הפסוק שהברטנורא מביא

הַפֵּאָה

משאירים לעניים את סוף השדה. "לֹא תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ בְּקֻצְרֶךָ"

הַבִּכּוּרִים

מביאים לבית המקדש את הפירות הראשונים. "רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית ה' אֱלֹהֶיךָ"

הָרֵאָיוֹן

עולים לבית המקדש בשלושת הרגלים. "שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל זְכוּרְךָ"

מקור: ברטנורא על משנה פאה א, א (ספריא, תורת אמת)

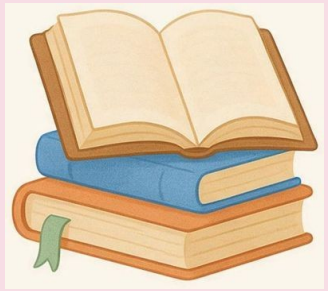
רשימה 1: חמשת הדברים שאין להם שיעור

עוד שניים, ומה משותף לכולם

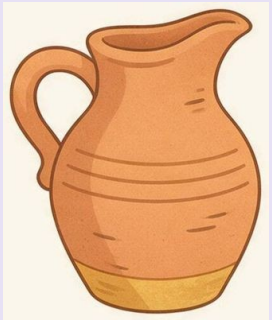
גְּמִילוּת חֲסָדִים

עוזרים לאחרים בגוף: מבקרים חולים, עוזרים בקבורת מתים.

תַּלְמוּד תּוֹרָה

לומדים תורה. "וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלָיְלָה"

מה משותף?

לכל החמישה התורה לא קבעה כמות. אפשר תמיד להוסיף.

מקור: ברטנורא על משנה פאה א, א (ספריא, תורת אמת)

מה זה "אין להם שיעור"?

העמקה: מה אומרים המפרשים

"אין שיעור" מן התורה

הברטנורא: "מִדְּאוֹרַיְתָא, אֲבָל מִדְּרַבָּנָן יֵשׁ לָהֶם שִׁעוּר" בתורה לא כתוב כמה. חכמים קבעו מינימום.

פאה: מינימום

"אֵין פּוֹחֲתִין לַפֵּאָה מִשִּׁשִּׁים" (משנה ב). ואפשר לתת יותר: "הַכֹּל לְפִי גֹּדֶל הַשָּׂדֶה, וּלְפִי רֹב הָעֲנִיִּים, וּלְפִי רֹב הָעֲנָוָה"

חסד בכסף

עזרה בגוף: אין גבול. עזרה בכסף: חמישית מהרווח, ולא יותר. "הַמְבַזְּבֵז אַל יְבַזְּבֵז יוֹתֵר מֵחֹמֶשׁ"

מקור: ברטנורא על משנה פאה א, א; משנה פאה א, ב (ספריא, תורת אמת)

המשל: קרן ופירות

כמו עץ שנותן פירות, והשורשים שומרים על האוצר

"שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶן בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לוֹ לָעוֹלָם הַבָּא"

הַקֶּרֶן

מה שנשמר ולא נגמר: השכר הגדול לעולם הבא.

כמו בבנק: הקרן = הכסף שהפקדת. הוא נשאר שלך.

הַפֵּרוֹת

מה שנהנים ממנו כבר עכשיו: שכר בעולם הזה.

כמו בבנק: הפירות = הריבית, רווח שמקבלים כבר עכשיו.

רשימה 2: ארבעת הדברים

שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה, והקרן קיימת לו לעולם הבא

כִּבּוּד אָב וָאֵם

לכבד את ההורים: לעזור להם, לדבר אליהם בכבוד.

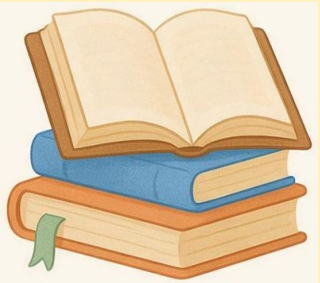
גְּמִילוּת חֲסָדִים

לעשות טוב לאחרים ולעזור להם.

הֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ

לעשות שלום בין אנשים שרבו.

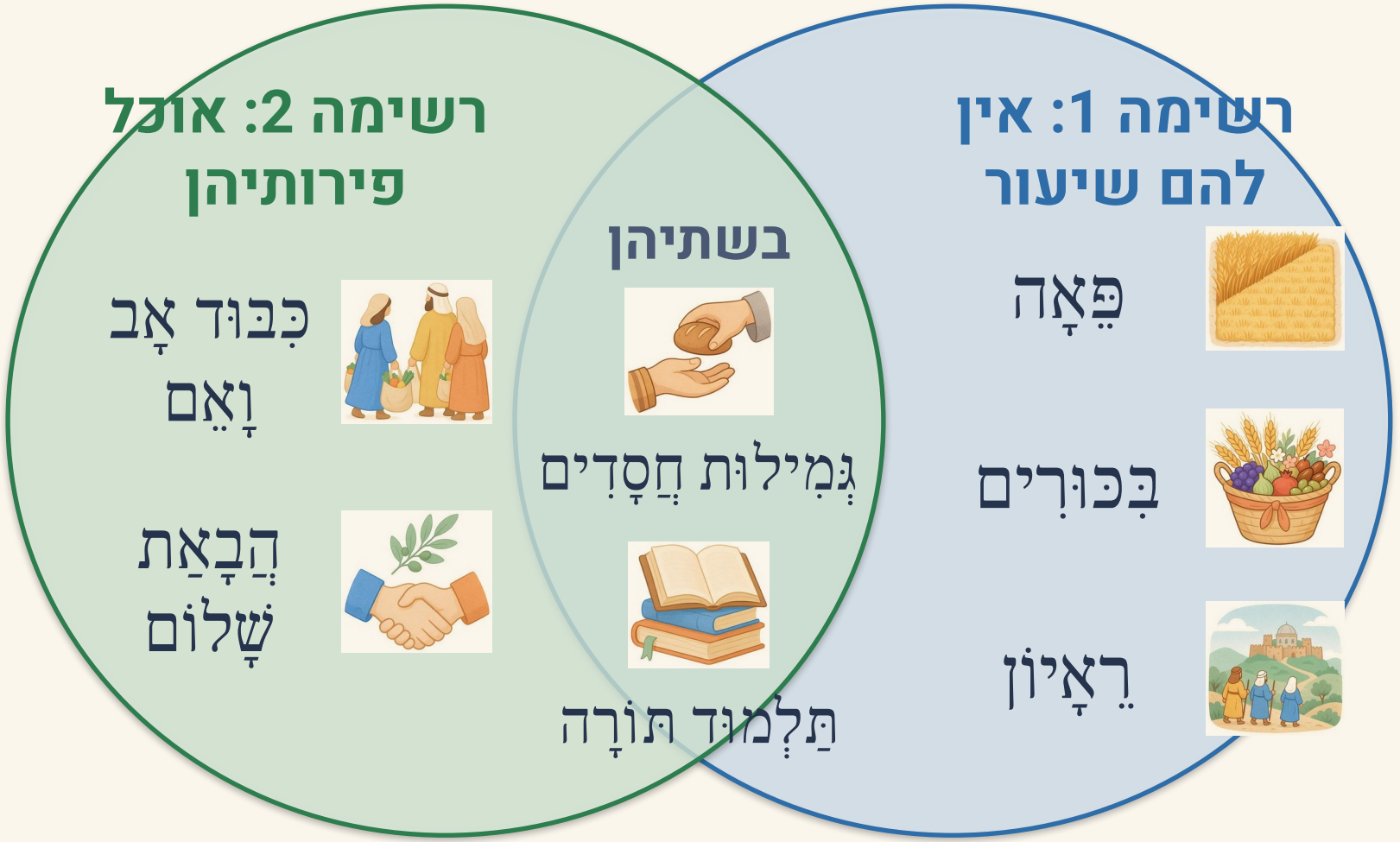

וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם

לימוד תורה שווה כמו כל השאר ביחד.

תרשים: מה יש בשתי הרשימות?

החלק האמצעי = מה שמופיע בשתי הרשימות

"וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם": למה?

שני מקורות שעוזרים להבין

"שָׁקוּל כְּנֶגֶד כֻּלָּם" (ברטנורא)

"תַּלְמוּד גָּדוֹל, שֶׁהַתַּלְמוּד מֵבִיא לִידֵי מַעֲשֶׂה" (קידושין מ ע"ב)

ברטנורא על משנה פאה א, א · תלמוד בבלי, קידושין מ ע"ב

1. **שָׁקוּל:** לימוד תורה שווה (שקול) כמו כל המצוות האחרות ביחד.

2. **מֵבִיא לִידֵי מַעֲשֶׂה:** מי שלומד יודע מה לעשות, והלימוד מביא אותו לקיים מצוות.

3. **שאלה למחשבה:** איך לימוד תורה יכול להביא אותך לכבד הורים או לעשות שלום? כתבי דוגמה.

מקור: ספריא: ברטנורא (תורת אמת); קידושין מ ע"ב (מהדורת ויליאם דוידסון, מנוקד)

מה חייבות לזכור לבגרות

סמני וי על כל שורה שאת כבר יודעת להסביר בעל פה

- ✓ רשימה 1 (אין להם שיעור): פאה, ביכורים, ראיון, גמילות חסדים, תלמוד תורה.
- ✓ "אין שיעור" = מן התורה. חכמים קבעו מינימום: פאה לא פחות מאחד משישים.
- ✓ רשימה 2: כיבוד אב ואם, גמילות חסדים, הבאת שלום, תלמוד תורה.
- ✓ המשל: פירות = שכר בעולם הזה. קרן = השכר שנשמר לעולם הבא.
- ✓ בשתי הרשימות: גמילות חסדים ותלמוד תורה.
- ✓ "ותלמוד תורה כנגד כולם": שקול כנגד כולם, כי הלימוד מביא למעשה.

שאלות בסגנון בגרות

עני במחברת. צטטי מן המשנה, והסבירי במילים שלך

1 א. צטטי מן המשנה שלושה דברים שאין להם שיעור.

ב. הסבירי את המשל של "פירות" ו"קרן".

2 א. אילו שני דברים מופיעים בשתי הרשימות?

ב. הסבירי במילים שלך מה פירוש "ותלמוד תורה כנגד כולם".

אתן מוכנות!

1 שתי רשימות

אין להם שיעור, ופירות וקרן.

2 המשל

פירות = עכשיו. קרן = לעולם הבא.

3 בשתיהן

גמילות חסדים ותלמוד תורה.

בהצלחה בבגרות!